

Efesusmba tékwa du dakwaké Pol viyaan nyéngaa

Taale ani kundi ma vé

Ani nyéngaamba viyaandén kundina waambu anga wa: Got akwi musé nakurakmba waawarkandékwa, Jisasét. Gotna gaayémba tékwa akwi musé, kępmaamba tékwa akwi du dakwa musé asé waawattake Jisasét wandu dé néma du rakandékwa (1:10). Got wandu déku du dakwa Jisasét mawulé kwayésékéyake dale nakurakmawulé ye nak du dakwale yékunmba yatékandakwa.

Pol taale némaamba kundi wa wandékwa, Got néma sémbéraa yate wandéka Jisas Kraiské yékunmba vékulakakwa akwi du dakwa nakurakmba jaawuwe nakurak kém yaalandarénngé. Jisas déku jémbaa ye kiyaandéka, wa Got du dakwa Satanna taambamba kéraaa det Gotna Yaamambi kwayéndén, deké yakwate yandékwa akwi yéku muséké vékusékndarénngé, talimba wakakét yandén pulak (1:14). Pol kukmba anga wandékwa. De Jisasna jémbaamba yaalan du dakwa deku mawulé Kraisék kwayésékéyake ma nakurakmawulé yate yékunmba yatéte Gotna yapaté yandaru.

Pol gwaaménja kundimba wa wandékwa, du dakwa wakwasnyéndu de Kraisék mawulé kwayésékéyake dale nakurakmawulé yate nakurak kém yaalandarénngé. Anga wandékwa, “Gotna du dakwa wan nakurak sépé pulak wa.

Krais dé wani sépéna maaka pulak wa.” (4:1-16). Naate anga waak wandékwa, “Gotna du dakwa wan nakurak gaa pulak wa. Krais dé nyéndémba taawundarén kwaan pulak wa.” (2:19-22). Naatake anga waak wandékwa, “Gotna du dakwa de wan taakwa pulak nak wa. Krais dé wani taakwana du pulak wa.” (5:22-32).

Ani nyéngaamba, Got déku du dakwaké yakwate yandékwa yéku muséké wa véséknangwa.

¹ Got wunat wandéka wuné Pol Krais Jisasna kundi kure yaakwa du tété gunat nyéngaamba wawutéka. Guné Gotna du dakwa Efesusmba téngunéngá gunat wawutéka. Guné Krais Jisasna jémbaamba yaale déku kundi yékunmba vékukwa du dakwa, gunat wa wawutéka.

² Nana aapa Got gunéké sémbéraa yate gunat yékun yate, yéku mawulé kwayéte, Néman Du Jisas Krais wunga male yandu guné yékunmba tékangunéngwa. Gorét wunga waatakuwutéka.

Got wandéka Krais nanat yékun yandén

³ Nané nana Néman Du Jisas Kraisna aapa Gotna yé ma kavérék-ngwak. Nané Jisas Kraisale nakurakmawulé yate yaténanga wa Got nana mawulat yékun yate akwi yéku mawulé nanat tiyaandén. Tiyaandéka nané Gotna du dakwa tété déku gaayéké apapu vékulakanangwa. Yate Got wunga yandénngé nané déku yé kavérék-nganangwa.

⁴⁻⁵ Talimba Got ani kápmaa yakapuk yandén sapak wa wandén, nané Jisas Kraisale nakurakmawulé yate déku du dakwa ténanéngé. Déku

du dakwa téte déku ménimba yéku musé yakwa du dakwa ténanénggé, wa Got talimba wunga wandén. Got nanéké néma mawulé yate wa déku mawulémba wandén, Jisas Kraisa yaae nanéké kiyaandu nané déku kémba ténanénggé. Nané déku kémba ténanénggé wa Got apapu mawulé yandén.

⁶ Wunga yate nané Jisas Kraisa du dakwa ténanénggé vékulakate wa dé nanat yékun yate nanéké sémbéaraa yate akwi yéku mawulé tiyaandén. Jisas Kraiské néma mawulé yandékwa. Got wunga tiyaandénggé nané déku yé ma kavérékngwak.

⁷⁻⁸ Kraisa nanéké kiyaandéka déku nyéki vaakundéka wa Got nané kéraae yananén kapérandi musé yasnýéputindén. Yasnýéputiye yananén kapérandi muséké nakapuk katik vékulakaké dé. Got wunga yate nanéké néma sémbéaraa yate nanat yékun yate yéku mawulé male wa tiyaandén. Wunga yate wa yékunmba yasékéyakndén nanat.

⁹ Talimba Got wa wandén, déku nyaan Jisas Kraisa jémbaa yandu, wa dé nak jémbaa yaké yandékwanngé. Taale déku jémbaa Got paakundén wa. Paakuké yate wa wandén, “Kukmba wani jémbaa det wakwasnyé-kawutékwa.” Naandén. Wunga watake wa wani jémbaa paakundén. Bulaa nanat wani jémbaa a wakwasnyéndékwa. Got yaké yandékwa jémbaaké yékunmba vékusék-nanénggé, wa bulaa Got nanat wani jémbaa wakwasnyéndékwa.

¹⁰ Got yaké yandékwa jémbaa wan anga

wa. Talimba wandén sapak yaandu Got nyét, kèpmaa, wani taalémba tékwa du dakwa musé asé waak akwi kéraae nakurakmba taake Kraiséét kwayékandékwa. Kwayéndu Kraisi akwi muséké néma du rakandékwa.

¹¹ Got déku mawulémba vékulakate wa akwi jémbaa yandékwa. Yate taale nané Juda du dakwat wandén. Kraisi yaké yakwa jémbaaké vékulake watake wa nané déku kémba taakandéka Kraisale nakurakmawulé yate ténangwa.

¹² Nané Juda du dakwa taale Kraiské yékunmba vékulakananén. Vékulakananga Got mawulé yandén, nak du dakwa nanat véte déku yé yékunmba kavérékndarénngé.

¹³ Nané taale Kraiské yékunmba vékulakananga kukmba guné nak gaayé du dakwa déké yéku kundi vékungunén. Guné wani kundi vékute wa vékusékngunéngwa. Kraisi gunéké kiyaae gunat wa yékun yandén, guné dale yékunmba rapékangunénngé. Wunga vékute guné déké yékunmba vékulakate wangunén, “Déku kundi wan yéku kundi wa.” Wunga wangunénga Got déku Yaamambi gunat wa kwayéndén. Kwayétake akwi du dakwat wakwasnyéndékwa, gunéké. Guné Kraisna du dakwa wa téngunéngwa. Kraisi Jisasna jémbaamba yaalan akwi du dakwat déku Yaamambi kwayéké talimba Got kwayéké yandékwanngé wa wandén, “Yi wan wanana wa.” Naandén pulak, wa déku Yaamambi gunat kwayéte akwi du dakwat wakwasnyéndékwa, guné Kraisna du dakwa téngunéngwanngé.

¹⁴ Got déku Yaamambi tiyaandéka wa

vékuséknangwa. Got wa wandén, déku du dakwa dale déku gaayémba randaru det yéku musé kwayéké yandékwanngé. Wandén pulak wa dé nanat yéku musé tiyaakandékwa. Wunga vékusékte nané déké mawulé tawulé yate déku yé kavérék-nganangwa.

De kurkale vékuséknadarénngé Pol Gorét waatakundékwa

¹⁵⁻¹⁶ Got nanat wunga yékun yandéka guné Efesusmba tékwa du dakwaké vékulakate, Gorét waatakute, déku yé apapu apapu kavérékwutékwa. Guné nana Néman Du Jisaské yékunmba vékulakate dale nakurakmawulé yate téngunéngwanngé, wa vékuwutén. Guné Gotna akwi du dakwaké néma mawulé yate det yékun yangunéngwanngé, wa vékuwutén. Vékute gunéke vékulakate Gorét waatakute déku yé apapu apapu kavérékwutékwa.

¹⁷ Yate dat waataku-pékaréwutékwa, dé gunat yéku mawulé kwayéndénngé. Kwayéndu guné Kraiské kurkale vékusék-ngangunéngwa. Kraiské gunat yakwendén akwi jémbaaké waak kurkale vékusék-ngangunéngwa. Wunga vékuséknangunénngé wa Gorét waataku-pékaréwutékwa. Got wan nana Néman Du Jisas Kraiské néma du wa. Dé nana aapa rate déku gaayémba wa néma du randékwa.

¹⁸ Dé guna mawulé yékun yandu guné kéraangunénngé wandén yéku muséké kurkale vékuséknangunénngé, wa dat waataku-pékaréwutékwa. Nané déku jémbaamba yaalananénngé wandén déku du dakwa dale

déku gaayémbe rate yékunmba rapékananénngé kurkale vékusék-ngunénngé, wa dat waataku-pékaréwutékwa.

¹⁹⁻²⁰ Déku mayé apa akwi néma duna mayé apat wa taalékérandén. Taalékérandéka dé apa tapa yate déké yékunmba vékulakakwa du dakwa nanat yékun yaké yandékwanngé kurkale vékusékngunénngé, wa dat waatakupékaréwutékwa. Talimba Jisas Krai kiyaandéka Got déku mayé apa yate wandéka wa nakapuk taamale waarapndén. Waarape Gotna gaayét waaréndén. Waare dé néma du rate Gotna yékutuwa taambamba randékwa.

²¹ Got apa tapa yate wandéka Krai akwi néma du dakwa, akwi maaka du, apamama yakwa akwi du dakwa, nak du dakwaké vékwa du dakwa, akwi wani du dakwaké wa néma du randékwa. Dé akwi néma du dakwat wa taalékérandén. Taalékére dé bulaa a tékwa néma du dakwa, kukmba téké yakwa néma du dakwa, akwi du dakwaké waak wa néma du randékwa.

²² Got wa wandén, Krai Jisas apa tapa yate akwi muséké néma du randénngé. Got wa wandén, Krai Jisas néma du rate nané déku jémbeamba yaalan akwi du dakwaké yékunmba véndénngé.

²³ Krai Jisas apamama yate akwi muséké, akwi taalémbe wa jémbea yandékwa. Déku jémbeamba yaalan du dakwa nané déku sépé pulak wa yaréngwa. Dé maaka pulak wa téndékwa. Nané déku jémbeamba yaalan du dakwa dale nakurakmawulé yate dale naku-rakmba rananu, dé nanale nakurakmba randu,

nané akwi yékunmba rapéka-kanangwa.

2

Got wandéka nané kiyaan du dakwa pulak re kulémawulé kéraae Kraisale yékunmba tépékaanangwa

¹ Talimba guné nak gaayé du dakwa guna mawulémba kapérandi mawulé wa wulaae tén. Téndéka wa guné kapérandi musé yaténgunén. Yate kiyaan du dakwa yakwa pulak Gotna kundi yamba vékungunéngwe wa.

² Wani sapak guné kapérandi musé male wa yaténgunén. Ani kápmaamba tékwa nak du dakwa yaténdakwa pulak wa yaténgunén. Yaténgunénga akwi kutakwana néma du Satan guna néma du randéka wa déku kundi vékuténgunén. Bulaa waak Satan Gotna kundi vékukapuk yakwa du dakwana mawulémba wa wulaae téndékwa. Tété det témbétnékwa, kapérandi musé yandarénggé.

³ Talimba nané Juda du dakwa wunga wa ténanén. Nané nana gwaal waaranga maandéka bakamuna kundi wa vékuténanén. Vékute nana sépéké male vékulakate nana kapérandi mawulé vékute kapérandi musé yaténanén. Gotna kundi vékukapuk yate, nak gaayémba tékwa du dakwa kapérandi musé yandarén pulak, nané waak kapérandi musé yaténanén. Wani sapak Got yananén kapérandi musé yakatamunaandu wan yékunmba yakatik.

⁴ Néma sébéraa yakwa du wa Got. Yananén kapérandi musé yamba yakatandékwe wa.

Nanéké sémbéaraa yandén. Sémbéaraa yate nanéké néma mawulé yandén.

⁵ Yate déku kapmang wa nanat Satanna taambamba kéraandén. Kéraae kulémawulé nanat tiyaandén, nané dale apapu apapu yékunmba rapékananénngé. Talimba nané kiyaan du dakwa yakwa pulak, nané Gotna kundi vékukapuk yate déké vékukapuk yate yaténanga, wa nanéké sémbéaraa ye nanat kulémawulé baka tiyaandén, nané dale apapu apapu yékunmba rapékananénngé. Talimba Kraisa Jisas kiyaandéka Got wandéka taamale waarapén. Taamale waarape Gorale rapéka-ndékwa. Yandéka nané waak Kraisaale nakurakmawulé yate nané Gorale yékunmba tépékaanangwa.

⁶ Nané Kraisa Jisasale nakurakmawulé yate ténanga Got nanat waak wandén, “Guné Kraisaale wuna gaayémba rakwa néma du dakwa pulak wa rangunéngwa.” Naandén.

⁷ Got wunga wandén, wan kukmba raké yakwa du dakwa déku mawuléké vékuséknadarénngé wa wandén. Got nanéké néma mawulé yate nanéké sémbéaraa yate nanéké yékunmba véte wandéka Kraisa Jisas nanéké kiyaae nanat yékun yandén. Du dakwa wani muséké vékuséknadarénngé wa Got nanat wandén, Kraisaale ranangwanngé.

⁸ Wa wawutén. Wan Got gunéké wa sémbéaraa yandén. Sémbéaraa yate dé gunat yékun yate wa guné kéraandén Satanna taambamba. Kéraandéka guné déké yékunmba vékulakate déku kundiké, “Yi wan wanana wa,” naangunénga gunat kulémawulé kwayéndén. Gunat

waatakuwutékwa. Guné jémbaa yangunénga dé Got gunat kulémawulé kwayék kapuk? Yamba wa. Got déku kapmang baka wa gunat kulémawulé kwayéndén.

⁹ Nané jémbaa ye kulémawulé kéraamunaae, wa nana yé kavérékngatik nané. Got dékét dékun dékun ye wa nanat kulémawulé baka tiyaandékwa. Yandékwanngé vékulakate nana yé katik kavérékngé nané.

¹⁰ Got nanat kulémawulé baka tiyaandéka wa nané déku du dakwa ténangwa. Tété nané Krai Jisasale nakurakmawulé yate ténangwa. Wunga tété nané ma yéku mawulé vékute yékunmba tété nak du dakwat yékun yakwak. Got nanat kulémawulé tiyaandékwa, nané déku du dakwa tété wunga yananéngé. Talimba Got wa wandén, nané wunga yananéngé.

Kém vétik ténanga Got wandéka bulaa nakurak kémba ténangwa

¹¹ Got gunéké sémbéraa yate gunat Satanna taambamba kéraandénngé, guné ani muséké ma vékulakangunék. Talimba de guna sépé yamba sékundakwe wa. Wani sapak nané Juda du, nané Gotna du ténangwanngé wakwasnyéké nana sépé sékwe, gunat wasélékte gunat wananén, “Nak gaayé du wa. Sépé sékukapuk yakwa du.” Naananén.

¹² Wani sapak guné nak mawulé yate Krai Jisasale nakurakmawulé yamba yangunéngwe wa. Wani sapak guné nané Israel du dakwale yamba yaténgunéngwe wa. Nané Got wandén du dakwa ténanga, guné nak gaayé du dakwa

Got wakapuk yandén du dakwa wa téngunén. Téngunénga Got néma yéku kundi déku du dakwat watake dé gunat wani kundi yamba wandékwe wa. Guné Gorké vékukapuk yate dale nakurakmawulé yakapuk yate apakmba téngunén. Wunga téte guné dale apapu apapu yékunmba tépékaaké yapatingunén.

¹³ Talimba guné apakmba yaténgunén. Bu-laa guné Krai Jisaské yékunmba vékulakate nané Juda du dakwale Gotna du dakwa wa yaténgunéngwa. Krai Jisas nanéké kiyaandéka déku nyéki vaakundéka wa guné déké yékunmba vékulakangunéngwa.

¹⁴ Krai Jisas dékét déku kapmang yandéka wa guné nak gaayé du dakwa nané Juda du dakwale nakurakmawulé yate déku kémba ténangwa. Talimba nané Judasé nak gaayé du dakwale maama yaténanén. Yaténanga waariyanangwa mawulé nana mawulémba tén. Waariyanangwa mawulé wan aatmu pulak wa. Nané nak sakumba ténanga guné nak sakumba téngunén. Téte kém vétik wa ténanén. Wunga ténanga nakurak kémba ténana yaambu nak yamba re wa. Yandéka wa Krai Jisas nanéké kiyaae wani aatmu péraasnyéndén. Péraasnyéndéka nakurakmawulé yate nakurak kémba ténana yaambu wa rakwa.

¹⁵ Talimba nané Judasé nana késépéri apakundi nanéké apa yandéka, nané wani kundi vékute wandékwa pulak yate, nané nak gaayé du dakwale maama yananén. Yananga Krai Jisas kiyaandéka wani kundi nanéké apa yamba

yandékwe wa. Krai wunga yandén, wa nané Juda du dakwa nak gaayé du dakwa waak dale nakurakmawulé yate nakurak kulé kémba ténanénngé wa yandén. Dé wunga yandén, wa nané maama yakapuk yate waariyakapuk ye nakurakmawulé yate yékunmba ténanénngé wa yandén.

¹⁶ Dé takwemimba kiyaandén, wa nané Juda du dakwa nak gaayé du dakwale maama yapékatékapuk yananénngé wa kiyaandén. Dé takwemimba kiyaandén, wan nané kéraae nanat Gorké waambule kure yéndu nané dale nakurakmawulé yate nakurak kémba male ténanénngé wa kiyaandén.

¹⁷ Dé yaae nané akwi du dakwat yéku kundi kwayéndén. Guné nak gaayémba tékwa du dakwa Gorale tékapuk yate apakmba téngunén. Nané Juda du dakwa Gotna du dakwa wa ténanén. Krai yaae nanat wandén, nané maama yakapuk yate, waariyakapuk ye, nakurakmawulé yate yékunmba ténanénngé.

¹⁸ Krai akwi du dakwa yandarén kapérandi mawuléké wa kiyaandén, Gotna Yaamambi nanat yékun yandu guné nak gaayé du dakwa nané Juda du dakwa waak nané akwi nana aapa Gotna du dakwa ténanénngé. Gotna Yaamambi nakurak male rate nanat wa yékun yandékwa.

Nané Kraisna du dakwa Gotna gaa pulak wa ténangwa

¹⁹ Krai wunga yandéka guné nak gaayé du dakwa bulaa guné nana maama yamba téngunéngwe wa. Bulaa guné apakmba tékwa

du dakwa yamba téngunéngwe wa. Bulaa guné nanale nakurakmawulé yate Gotna akwi du dakwale nakurakmawulé yate wa téngunéngwa. Bulaa Gotna kémba wa téngunéngwa.

²⁰ Gaaké wa vékuséngunéngwa. Taale kwaan taawundakwa, gaa yékunmba kwaandénngé. Gaaké ma vékulaka. Gotna kém wan gaa pulak wa. Guné Gotna kémba téngunénga Got guna mawulémba wa randékwa. Krais Jisna kundi kure yaakwa dunyan Gotna yémba kundi kwayékwa dunyansale de néma dunyan wa téndakwa. Tété de taale taawundarén kwaan pulak wa téndakwa. Krais Jisna wan nyéndémba taawundarén kwaan pulak wa téndékwa.

²¹ Dé nanat kutndéka déku taambamba wa nané yékunmba ténangwa. Nané wayéka kure tépékaandu wa dale yékunmba tépékaanangwa. Du yéku gaa wayéka kaaténdaka nak du dakwa vékuséndakwa. Kukmba wani gaa yékunmba kwaakandékwa. Nané wayéka kaaténdakwa gaa pulak a ténangwa. Kukmba nané yékunmba tété Néman Duna yéku gaa pulak tékanangwa. Nané wunga tété Gotna yé kavéréknganangwa.

²² Guné nak gaayé du dakwa guné waak nanale tékangunéngwa. Gotna Yaamambi jémbaa yandékwa, guné nak gaayé du dakwa nané Juda du dakwale, nané akwi Néman Du Krais Jisale nakurakmawulé yate, Got raké yandékwa yéku gaa pulak ténanénngé.

3

Nak gaayé du dakwat Pol Kraisna kundi

wandékwa

¹ Wuné Pol, guné nak gaayé du dakwat wapékawutékwa, Krai Jisas gunéké kulé yaambu kutndu guné Gotna kémba yaalakwate yangunéngwanngé. Wani jémbaa gunéké yawutéka Krai Jisana maama déku kundiké kalik yate wuné kalapusmba taakandaka rawutékwa. Rate Got gunéké yandén jémbaaké vékulakate dat waatakuwutékwa, dé gunat yékun yandénngé.

² Anga wa vékusék-ngunéngwa. Got wunat wa wandén, wuné ani yéku jémbaa yawuténgé. Got wunat wa wandén, wuné gunéké yékunmba véte yandékwa jémbaaké gunat wawuténgé. Wani muséké wa vékusék-ngunéngwa. Wunga vékulakawutékwa.

³ Gunat ayélap waambu kundi wa wawutén, Got wunat wandén kundiké. Talimba paakundén kundiké guné nak gaayé du dakwat wa wawutén.

⁴ Guné ani nyéngaamba viyaatakawutén kundi véte vékusék-ngangunéngwa, wuné Kraiské Got paakwan kundiké vékusék-wutékwanngé.

⁵ Talimba Got du dakwat wani kundi yamba wandékwe wa. Bulaa Got wandéka déku Yaamambi wani kundi wandén, déku yémba kundi kwayékwa dunyansat, Kraisna kundi kure yaakwa dunyansat waak.

⁶ Talimba paakundén kundi wan anga wa: Nak gaayé du dakwa Krai Jisaské yéku kundi yékunmba vékute, déku kundiké, “Yi wan wanana wa,” naate, kulémawulé kéraae dale yékunmba rapéka-ndarénngé, wa Got yaambu nak kutndén. Nak gaayé du dakwa waak nané Juda du dakwale Gotna kémba yaalandarénngé, wa

Got yaambu nak kutndén. Nak gaayé du dakwa Krajs Jisasale nakurakmawulé yate, nané Juda du dakwa kéraananéngé wandén yéku musé, de waak kéraakandakwa, Gotmba. Talimba nané wani kundiké vékuséngapuk yate nana mawulémba anga wananén, “Nané Juda male wa Gotna kémba wulaae démba yéku musé kéraakanangwa.” Wunga watake bulaa a vékusékte wanangwa, “Nak gaayé du dakwa waak Gotna kémba yaale démba yéku musé kéraakandakwa.” Naanangwa.

⁷ Got wunéké sémbéraa yate wunat yékun yate wunat wandén, wani yéku kundi kwayéwuténgé. Wunat déku mayé apa tiyaate wunat wandén, apa yate Krajs Jisasna kundi kwayéwuténgé.

⁸ Wuna mawulémba wawutén, “Kalmu Got wandu néma du dé nak gaayé du dakwat Krajs Jisasna kundi kwayéké dé?” Wunga waréwutéka wa wuné baka duwat wani jémbaa tiyaandén. Dé wunéké sémbéraa yate wunat wandéka wuné déké jémbaa yate nak gaayé du dakwat Krajs Jisasna kundi kwayéwutéka. Krajs Jisas némaamba yéku musé wa tiyaandékwa nanat. Nané wani muséké yékunmba vékuséngé yapatinangwa. Wani muséké waak nak gaayé du dakwat wawutéka.

⁹ Talimba Got akwi musé yandén. Yate taale déku kundi paakundén, kukmba yaké yandékwa jémbaaké. Wani kundi némaamba kwaaré paakutakandéka ran. Randéka bulaa wunat wandéka wa wani muséké wawutéka, akwi du dakwa paakundén kundi yékunmba vékunderéngé.

10-11 Got talimba wani kundi paakundén. Talimba dé nana Néman Du Krajs Jisasét wandén, nanat yékun yandu nané Juda du dakwa nak gaayé du dakwa waak déku jémbaamba yaale nakurakmawulé yate nakurak kémba ténanénngé. Nana Néman Du Krajs Jisas nanat yékun yandu, nané Juda du dakwa, nak gaayé du dakwa waak, déku jémbaamba yaale nakurakmawulé yate nakurak kémba ténanu, de Gotna gaayémba tékwa akwi néma du, akwi maaka du waak vékandakwa. Véte anga vékusék-ngandakwa. Got késpulak nakpulak yéku mawulé vékute akwi muséké wa yékunmba vékuséknéndéka.

12 Nané nana Néman Du Krajs Jisasale nakurakmawulé yate, déké yékunmba vékulakate, déku kundiké, “Yi wan wanana wa,” naate, anga vékusék-nganangwa. Nané wup yakapuk yate Gotna ménimba téte dale kundi bulkanangwa. Yéku mawulé vékute dale kundi bulkanangwa.

13 Wunga vékusékte guné nak gaayé du dakwaké yawutéén jémbaaké vékulakate wa gunat wawutékwa. Kaangél kuruwutékwanngé guné yéku mawulé ma vékungunék. Wuné gunéké Krajs Jisasna jémbaa yawutéka kalik yate wa wunat kalapusmba kusolatakandarén. Taakandaka kaangél kuruwutékwa gunéké. Kaangél kuruwutékwanngé guné vékulakate wani muséké kapére mawulé vékuké yambak. Yate guné anga ma wangunék, “Pol nanéké wunga kaangél kutndéka wa nak du dakwa nanéké vékulakandakwa.” Wunga ma wangunék.

Pol Gorét waatakundékwa Kraís déké néma mawulé yandékwanngé vékusékindarénnge

14 Wa wawutén. Guné nak gaayé du dakwa waak Gotna kémba yaalangunénnge, Got yaambu nak wa kutndén. Taale wani yaambuké kundi paakutake kukmba wunat wandéka bulaa gunat wawutékwa. Wani yéku yaambuké vékulakate wuné gunéké mawulé yate nana aapa Gorét gunéké waatakuwutékwa.

15 Got dé akwi kémna aapa wa randékwa, déku gaayémba tékwa kém, kékmaamba tékwa kémngé waak.

16 Yéku jémbaa male yandékwa. Yéku kundi male wandékwa. Yéku mawulé male tiyaandékwa. Tiyaandékwa yéku mawulé katik késké dé. Rapékakandékwa. Got yéku du randéka dat anga waatakuwutékwa. Dé déku mayé apa kwayéndu déku Yaamambi guna mawulémba wulaae vékuléke rakandékwa. Randu guné guna mawulémba apa yate yékunmba yatékangunéngwa.

17 Gorét anga waak waatakuwutékwa: Guné Kraís Jisaské yékunmba vékulakate déku kundiké, “Yi wan wanana wa,” naangunú Kraís Jisas guna mawulémba rakandékwa. Randu guné du dakwaké néma mawulé yate det yékun yate apa yate yatékangunéngwa. Kékmaa miyé méngi kulkindéka miyé apa ye tékwa pulak, guné déké néma mawulé yate guné apa yate tékangunéngwa.

18 Tété guné Gotna du dakwale yékunmba vékusék-ngangunéngwa. Kraís Jisas nanéké néma mawulé wa yandékwa. Nanéké néma mawulé

yandékwa musé wan néma musé wa. Akwi nak néma musat taalékéran wa.

¹⁹ Guné nanéké néma mawulé yandékwanngé yékunmba vékusékungunénggé, wa mawulé yawutékwa. Krai Jisasna akwi mawuléké vékusénggé yapatinangwa. Guné déku mawuléké ras vékusékte ras waak vékusék-ngangunéngwa. Vékusékungunu Gotna mawulémba tékwa akwi yéku mawulé guna mawulémba waak vékuléke tékandékwa. Gorét wunga waatakuwutékwa.

²⁰ Gotna mayé apa akwi néma duna mayé apat wa taalékérandén. Déku mayé apa nana mawulémba jémbaa yandékwa. Yandéka Got dat waatakuké yanangwa akwi jémbaa yaké wa apa yandékwa. Vékulakaké yanangwa akwi jémbaa waak yaké wa apa yandékwa. Nak jémbaa waak yaké wa apa yandékwa.

²¹ Talimba wandéka Krai Jisas nanéké kiyaae nanat Satanna taambamba kéraandén. Dé nané Krai Jisasna jémbaamba yaalan du dakwat mayé apa tiyaandékwa. Wunga yandékwanngé vékulakate, nané bulaa tékwa du dakwa kukmba téna du dakwa waak déku yé ma kavérékngwak apapu apapu. Yi wan wanana wa.

4

Nané Kraisna jémbaamba yaalan du dakwa déku sépé wa ténangwa

¹ Got nanat wunga yékun yandékwanngé vékulakate, bulaa ani kundi gunat wawutékwa. Nana Néman Du Jisasna maama déku yémba yawutéén jémbaaké kalik yate wunat kalapusmba

kusolatakandaka amba kwaate bulaa ani kundi gunat wawutékwa. Got gunat wandén pulak, guné yéku mawulé vékute ma yékunmba male yaténgunék. Guné déku du dakwa téngunénngé, talimba Got gunat wandén pulak, yéku mawulé vékute ma yékunmba male yaténgunék.

² Guné guna yé kavérékngapuk yate apapu apapu akwi du dakwat yakélak ma yangunék. Kapérandi musé gunat yandaru guné rakarka yate wani kapérandi musé det yakataké yambak. Yate deké néma mawulé ma yangunék.

³ Gotna Yaamambi yéku mawulé tiyaandéka nané nakurakmawulé yate yaténgwa. Wunga tépékaaké mawulé yate guné néma jémbaa ma yangunék. Guné Krai Jisasna jémbaamba yaalan nak du dakwale nakurakmawulé yate yékunmba tépékaamuké, néma jémbaa ma yangunék.

⁴ Krai Jisasna jémbaamba yaalan akwi du dakwa, nané nakurak sépé wa ténangwa. Gotna Yaamambi wan nakurak male wa randékwa, nana mawulémba. Got wa wandén, nané akwi nakurakmawulé yate déku gaayémba ye dale nakurakmba yékunmba rapékananénngé.

⁵ Nana Néman Du wan nakurak male wa. Nané nakurak duké male wa yékunmba vékulakate déku kundiké, “Yi wan wanana wa,” naate Gorké yéndakwa nakurak yaambumba yékanangwa. Wani du wan Krai Jisas wa. Nakurak yémba male baptais kéraanangwa. Wan Krai Jisasna yémba male wa.

⁶ Nana aapa Got wan nakurak male wa randékwa. Dé nané akwi du dakwaké yékunmba véréndékwa. Dé nana mawulémba wa randékwa.

Dé wandéka wa déké jémbaa yanangwa.

⁷ Krajs Jisas apa tapa yate nanat nak nak késpulak nakpulak mayé apa tiyaandékwa, késnjémba naknjémba yananénggé.

⁸ Krajs wani musé tiyaandékwanngé, talimba du nak ani kundi Gotna nyéngaamba wa viyaatakandén:

Déku mayé apa déku maamana mayé apat taalékérandéka wa det kéraae kure waaréndén, nyéret.

Waare du dakwat késpulak nakpulak yéku musé kwayéndén.

⁹ Wani makalkéri kundi, “Dé waaréndén,” naate, kamuké dé wak? Ani kundiké wandén. Taale Krajs Gotna gaayémba gaayandén ani képmaat.

¹⁰ Anga gaayan du male wa anga Gotna gaayét nakapuk waambule waaréndén. Waare néma du rate akwi néma duwat wa taalékérandén. Yate akwi taalémba rate akwi du dakwale rakandékwa.

¹¹ Wan Krajs dé déku du dakwat yéku musé kwayéndékwa. Késpulak nakpulak mayé apa kwayéndékwa. Nak mayé apa kwayéndéka ras déku kundi kure yéndakwa. Nak mayé apa kwayéndéka ras déku yémba kundi kwayéndakwa. Nak mayé apa kwayéndéka, déku jémbaamba yaalandarénggé, ras déké vékusénggapuk du dakwat déké kundi kwayéndakwa. Nak mayé apa kwayéndéka ras déku jémbaamba yaalan du dakwaké yékunmba véte det yakwasnyéndakwa, déku jémbaaké.

12 Krajs Jisas wani mayé apa tiyaandékwa, nané Gotna du dakwat déku jémbaaké yakwasnyénanénngé. De Krajs Jisasna jémbaamba yaale déké jémbaa yékunmba yate deku mawulémba apa yate téndaru déku kém némaan yandénngé, wa det yakwasnyé-kanangwa.

13 Yatake kukmba nané Gotna nyaanngé yékunmba vékulakate déké yékunmba vékusékte nakurakmawulé male yate tépékaa-kanangwa. Krajs nana mawulémba wulaae apa yate randékwanngé kukmba dé pulak wa yatékanangwa. Makal nyambalé kukmba némaan yandakwa pulak, nané Gotna kémba téte taale makal nyambalé téndakwa pulak te, kukmba némaan yakanangwa. Némaan ye dé pulak tékanangwa.

14 Dé pulak téte, nané makal nyambalé pulak katik téké nané. Makal nyambalé késmawulé nakmawulé vékute késpulak nakpulak kundi vékute késpulak nakpulak musé yandakwa. Yandakwa pulak yate katik téké nané. Nak du nanat kulé kundi wandaru nané makal nyambalé vékukwa pulak, wani kundi bari katik vékuké nané. Wimut kutnjuréndéka rékaa miyé gaanga sépélak aapélak yeyé yaayandékwa pulak, nané némaamba kulé kundi vékunanu, wa nana mawulé sépélak tékandékwa. Nana mawulé wunga tékapuk yandénngé, nak du nanat kulé kundi wandaru nané deku kundi bari katik vékuké nané. Nak du nanat paapu yate makal nyambalésat témbétndakwa pulak, de nanat katik témbérké daré.

15 Makal nyambalé pulak katik téké nané.

Néma du dakwa pulak ma tékwak. Tété du dakwaké néma mawulé yate yéku kundi wate ma yatékwak. Wunga yate Kraisaale nakurakmawulé male yate kukmba dé pulak tékanangwa. Dé maaka du wa randékwa, Gotna kémba tékwa akwi du dakwaké.

¹⁶ Duna sépémaalé pulak wa ténangwa nané. Duna maaka, maan taamba, apa, sépé waak yékunmba téndéka wani du apa yate yékunmba téndékwa. Yékunmba téndékwa pulak, nané Kraiské yékunmba vékulakakwa du dakwa déku kundi vékute nak du dakwaké néma mawulé yate apa yate yékunmba tékanangwa. Krai nanat kutndu késnjémba naknjémba yate Gotna kémba tété yéku mawulé vékute apa yate yékunmba tékanangwa.

Krais Jisaské yékunmba vékulakakwa du dakwa kulémawulé kéraae kulé du dakwa tékandakwa

¹⁷ Wawutén akwi kundiké vékulakate gunat nak kundi nak wawutu kurkale ma vékungunu. Néman Duna yémba némaanmba gunat wawutékwa. Guné Gorké vékuséngapuk yakwa du dakwa tékwa pulak, nakapuk téké yambak. De ani kápmaana baka muséké wa vékulakandakwa.

¹⁸ Deku mawulé yékéyaak yandéka kapéremba wa téndakwa. Téndaka deku mawulé ganngu ye wa tékwa. Téndéka Got kwayékwa kulémawuléké yamba vékusékdakwe wa.

¹⁹ De kapérandi mawulé vékute késpulak nakpulak kapérandi musé yandakwa. De nak du dakwale kapérandi musé yatépékandakwa. Yate nékéti yamba yandakwe wa.

20 Guné wunga yaké yambak. Nané Kraiské gunat yakwasnyéte nané wunga yangunéngé yamba yakwasnyéangwe wa gunat.

21 Talimba Krai Jisna jémbaamba yaalangunénga gunat déké yéku kundi yakwasnyéanén, guné déku du dakwa téte yékunmba téngunéngé. Yakwasnyéanga kurkale vékungunén. Wunga vékulakawutékwa.

22 Yakwasnyéanén kundi wan anga wa: Guné vékungunén kapérandi mawulé yangunén kapérandi musé waak kuk ma kwayéngunék. Talimba kapérandi mawulé guna mawulémba wulaae téndéka guné kapérandi muséké mawulé yate yékunmba yamba yaténgunéngwe wa. Guné kapérandi mawulé vékutéte kapérandi musé yapékate, wa lambiyak-ngangunéngwa. Bulaa wani kapérandi mawulé kapérandi musé waak ma kuk kwayéngunék.

23 Kwayétake Gorét ma waatakungunu gunat kulémawulé kwayékandékwa. Wani kulémawulé wan yéku mawulé wa.

24 Wani kulémawulé kéraae kulé du dakwa ma téngunék. Téte Gotna kundi vékute dé pulak yatéte yékunmba tékangunéngwa. Téte yéku musé male yakangunéngwa.

25 Bulaa wani kundiké ma vékulaka. Nané akwi Gotna kémba wa ténangwa. Téte nakurakmawulé yakanangwa. Yate guné paapu yangunéngwa kundi ma yaasékangunék. Gotna kémba tékwa nak du dakwat yéku kundi ma kwayéngunék.

26 Guné rakarka yate, jéraawu ma yangunék. Kapérandi musé yambak. Guné nak duwat rakarka yate, bari dele kundi bulte rakarka

yangunéngwa mawulé bari yaasékatake, det ma yékun yangunék. Nyaa daawulindu wayéka rakarka yapékare, wa guné yundé kwaaké yambak. Taale dele kundi bule rakarka yangunéngwa mawulé bari ma yaasékangunék. Yaasékatake, wa yundé kwaakangunéngwa.

²⁷ Nané wayéka rakarka yarépékananu, kalmu Satan nané témbére kure yéké dé? Dé gunat témbére kure yékapuk yandénngé we, wa rakarka yangunéngwa mawulé ma bari yaasékangunék.

²⁸ Sél yakwa du nakapuk sél katik yaké daré. De yéku mawulé vékute yéku jémbaa male ma yandaru. Yate musé ras kéraae musékapuk du dakwat ma kwayéndaru.

²⁹ Guné nak du dakwaké kundi bulké yate déké kapérandi kundi bulké yambak. Nak du dakwana mawulé yékun yakwa yéku kundi male ma wangunék. Wate det yékun ma yangunék.

³⁰ Guné kapére mawulé vékute kapérandi musé yangunu, wa Gotna Yaamambi kalik yandu déku mawulé kapére yakandékwa, yangunén muséké. Déku mawulé kapére yakapuk yandénngé kapérandi mawulé vékuké yambak. Got déku Yaamambi gunat wa kwayéndén, déku nyambalé yaténgunéngé. Gotna Yaamambi guna mawulémba wulaae randéka wa vékuséngunéngwa, Kraisi Jisas waambule gaaye gunat kéraae kure waarénu, guné dale apapu apapu yékunmba rapékamuké. Vékusékte guné kapérandi mawulé vékuké yambak.

³¹ Vékungunén kapérandi mawulé akwi

ma yaasékangunék. Deké kapére mawulé vékungunéngwa mawulé, det waarungunéngwa mawulé, rakarka yangunéngwa mawulé waak ma yaasékangunék. Guné waaru waariyangunéngwa, deké kapérandi kundi bulngunéngwa, det kapére mawulé yangunéngwa, wunga yangunéngwa kapérandi mawulé akwi ma yaasékangunék.

³² Yaasékatake guna du dakwat yékun yate deké sémbéraa ma yangunék. Guné Krai Jisna jémbaamba yaalangunénga Got yangunén kapérandi musé yasnyéputiye dé wani muséké nakapuk yamba vékulakandékwe wa. Yandékwanngé, Krai Jisna jémbaamba yaalan du dakwa gunat kapérandi musé yandaru, guné yandarén kapérandi muséké, “Yénga yakét. Dékumukét,” naate, wani muséké nakapuk vékulakaké yambak.

5

Nané ma nyaa kaalékwanmba téte yéku musé male yakwak

¹ Got gunéké néma mawulé yandéka guné déku nyambalé wa téngunéngwa. Téte guna mawulé déku mawulé pulak téndénngé, ma vékulakangunék. Vékulakate nak du dakwaké néma mawulé ma yangunék.

² Krai Jisas nanéké néma mawulé yate nanéké néma jémbaa ye wa kiyaandén. Kiyaandéka Got déku jémbaaké mawulé yandén. Du ras talimba kwaami viyaae tuwe déké kwayéndaka Got yéku yaama vékute mawulé yandén pulak, Got Krai

Jisasna jémbaaké mawulé yandén. Krais Jisas yan pulak, guné nak du dakwaké néma mawulé ma yangunék.

³ Guné Gotna du dakwa téte kapérandi mawulé vékuké yambak. Nak du dakwale kapérandi musé yaké yambak. Guna mawulé nak du dakwana muséké katik génngé dé. Wani kapérandi musé yakapuk yate wani muséké waak bulké yambak.

⁴ Guné sépélak aapélak bulkapuk yate kapérandi kundi bulké yambak. Kapérandi muséké bulké yambak. Guné wunga bulkapuk yate, yéku kundi male wate, Gorké mawulé tawulé yate déku yé ma kavérékngunék.

⁵ Anga wa vékuséknngunéngwa. Nak du dakwale kapérandi musé yakwa du dakwa, kapérandi mawulé vékukwa du dakwa waak, Gotna gaayét katik yéké daré. De Kraisale néma du dakwa katik raké daré. Nak du dakwana muséké génngwa du dakwa waak Gotna gaayét katik yéké daré. De Kraisale néma du dakwa katik raké daré. Deku mawulé nak du dakwana muséké géndéka wa de Gotna yé kavérékngapuk yate deku yé kavérékndakwa.

⁶ Kapérandi muséké du dakwa ras wandakwa, “Wan kapérandi musé yamba yé wa. Wan baka musé wa.” Wunga wate paapu yandakwa. Guné wani du dakwana kundi vékuké yambak. Du dakwa wani kapérandi musé yate wa Gotna kundi kuk kwayéndakwa. Wani kapérandi musé yakwa du dakwat Got rakarka yandékwa.

⁷ Guné wani kapérandi musé yakwa du dakwale yeyé yaayambak. Yate yandakwa kapérandi musé yamarék.

8 Talimba kapérandi mawulé vékute gannumba yaténgunén. Bulaa Néman Duna du dakwa téte yéku mawulé vékute wa nyaa kaalékwanmba yaténgunéngwa. Yatéte déku du dakwa téndakwa pulak, guné yékunmba vékulakate ma yékunmba yaténgunék. Wunga yatéte kapérandi musé yamarék.

9 Nané yékunmba vékulakate yékunmba yatéte nyaa kaalékwanmba yatéte, nané yéku mawulé male vékute yéku musé male yate yéku kundi male ma bulkwak.

10 Guné Néman Du mawulé yandékwa jémbaaké ma vékulakangunék. Vékulakate vékusék naate, wani jémbaa male ma yangunék.

11 Guné kapérandi musé yakwa du dakwale yeyé yaayambak. Yate yandakwa kapérandi musé yaké yamarék. De Satanna kapérandi jémbaa yate gannumba wa téndakwa. Téte de nak du dakwana mawulé yamba yékun yandakwe wa. Wani du dakwat ma wangunék, yandarén kapérandi muséké. Wangunu Got wani muséké kalik yandékwanngé vékusék-ngandakwa.

12 Paakute yandakwa kapérandi muséké kundi katik bulké nané. Nané wani muséké bulmuké nékéti yanangwa.

13 Nyaa véte ganngu yakwa taalémba nyaa kaaléndéka akwi musé yékunmba véndakwa pulak, guné yandarén kapérandi muséké wani du dakwat wangunu wani muséké kurkale vékusék-ngandakwa.

14 Wunga wangunu kalmu de ras yandarén kapérandi musé yaasékatake nyaa kaalékwanmba

téké daré? Wunga téké yandakwanngé du ras ani kundi wandakwa:

Guné yundé kwaakwa du dakwa, ma vélérkiyaae waarapngunu.

Guné kiyaan du dakwa yakwa pulak Gotna kundi vékukapuk ye, wa bulaa ma waarape Gotna kundi vékungunék.

Vékungunu Kraiss gunat yékun yandu guné nyaa kaalékwanmba tékangunéngwa.

Wunga wandakwa, ganngumba yatékwa du dakwat.

¹⁵ Wawutén akwi kundi vékute yékunmba vékulakate yékunmba ma yaténgunék. Yékéyaak yaké yambak. Yate Gorké vékusékte yékunmba ma yaténgunék.

¹⁶ Ani sapak némaamba du dakwa kapérandi mawulé vékute némaamba kapérandi musé yandakwa. Guné yéku musé yéku jémbaa male ma yangunék.

¹⁷ Yate yékéyaak yaké yambak. Yate Got mawulé yandékwa jémbaaké vékusékte, wani jémbaa yate yékunmba ma yaténgunék.

¹⁸ Guné waangété kulak kate waangété yambak. Wani yapaté guna mawulé yaavan kurkandékwa. Guné ma waatakungunu Gotna Yaamambi guna mawulémba wulaae mayé apa yatéte guna mawulé yékun yakandékwa. Yandu yéku mawulé vékulék-ngandékwa, guna mawulémba.

¹⁹ Yandu guné Kraiss Jisasna jémbaamba yaalan nak du dakwale jaawuwe téte Néman Du Kraiské mawulé tawulé yate déku yé kavérékte déké gwaaré ma waangunék. Gotna nyéngaamba

kwaakwa kundi véte gwaaré ma waangunék. Guna mawulé yékun yandénngé némaamba gwaaré ras waak ma waangunék déké.

²⁰ Yéku musé gunéké yaandu kapérandi musé waak gunéké yaandu nana Néman Du Jisas Krai nanat yékun yandénngé vékulakate, apapu apapu nana aapa Gorké mawulé tawulé yate déku yé ma kavérék.

Taakwa kéraakwa du, du kumbikwa taakwa, anga ma yaténgunék

²¹ Guné Krai Jisaské yékunmba vékulakate déku yé kavérékte, déku jémbaamba yaalan nak du dakwana kundi vékute wandakwa pulak ma yangunék.

²²⁻²³ Guné dakwa, gunat wawutékwa. Néman Du Krai déku jémbaamba yaalan du dakwa nané dale yékunmba rapékamuké, nanat yékun yate nanéké wa kiyaandén. Kiyaandéka nané nakurak kémba téte déku sépé pulak wa ténangwa. Krai Jisas néma du rate nané déku jémbaamba yaalan du dakwaké yékunmba véndékwa pulak, dunyansé deku taakwaké yékunmba ma véndaru. Véndaru guné dakwasé, guna duna kundi ma vékungunék.

²⁴ Nané Krai jémbaamba yaalan du dakwa nakurak kémba téte déku kundi kurkale vékunangwa pulak, guné dakwasé guna duna kundi kurkale ma vékungunék. Vékute wandakwa pulak ma yangunék.

²⁵ Guné dunyan, gunat wawutékwa. Nané Krai Jisasna jémbaamba yaalan du dakwaké néma mawulé yate nanéké wa kiyaandén Jisas. Yandén

pulak, guné du, guna taakwaké néma mawulé yate det yékun ma yangunék.

²⁶ Krajs Jisas nané déku jémbaamba yaalan du dakwaké wa kiyaandén, nané déku kundiké, “Yi wan wanana wa,” naate déku yémba baptais kéraae Gotna ménimba yéku du dakwa male ténanéngé.

²⁷ Krajs wunga yandén, nané déku jémbaamba yaalan du dakwa akwi kapérandi musé akwi kapérandi mawulé waak yaasékatake yéku mawulé male vékute déku ménimba yékunmba téte déku du dakwa male ténanéngé.

²⁸ Krajs Jisas nané déku jémbaamba yaalan du dakwaké néma mawulé yandékwa pulak, du deku taakwaké néma mawulé ma yandaru. Du deku sépéké néma mawulé yandakwa pulak, deku taakwaké néma mawulé ma yandaru. Du deku taakwaké néma mawulé yandakwa pulak wa dekét deku sépéké néma mawulé yandakwa.

²⁹⁻³⁰ Du dakwa deku sépéké yékunmba véndakwa. Deku sépémba kapérandi musé yamba yandakwe wa. Yandakwa pulak, Krajs wa yandékwa. Nané déku jémbaamba yaalan du dakwa déku sépé pulak ténanga wa nanéké yékunmba véndékwa.

³¹ Wawutén kundiké ani kundi wa kwaakwa Gotna nyéngaamba: Du déku aasa aapa yaasékatake taakwa kéraae bét nakurakmba yarékambérékwa. Yaréte nakurak sépé ye yarékambérékwa.

³² Wuné anga wawutékwa. Wani kundi wan néma kundi wa. Gwaaménja kundi wa kwaakwa.

Wani kundi nanat wandékwa Kraiské, nané déku jémbaamba yaalan du dakwaké waak. Du déku taakwale nakurak sépé ye yarémbérékwa pulak, nané Krai Jisasna jémbaamba yaalan du dakwa dale nakurakmba yaténangwa.

³³ Wani kundi gunat waak nanat waak anga wandékwa. Guné dunyan, guna sépéké néma mawulé yangunéngwa pulak, guna dakwaké néma mawulé ma yangunék. Guné dakwa, guna duna kundi vékute deku yé ma kavérékngunék.

6

Nyambalé, aasa aapale, anga ma yangunék

¹ Guné nyambalé, Néman Du Krai Jisasna jémbaamba yaale téte guna aasa aapana kundi vékute wandakwa pulak apapu apapu ma yangunék. Wunga yangunu wan yékun wa.

²⁻³ Wunga yaké yangunéngwanngé Gotna nyéngaamba ani kundi wa kwaakwa: Guné guna aasa aapana yé kavérékte deku kundi ma kurkale vékungunék. Talimba Got wani apakundi nana gwaal waaranga maandéka bakamu Mosesét wa wandén, Gotna du dakwat wunga wandénggé. Wate kundi ras waak anga wandén, “Guné wunga yangunan wa guné yékunmba téte némaamba kwaaré yatékangunéngwa, ani kępmaamba. Yi wan wanana wa.” Got Mosesét wunga wandén.

⁴ Guné aasa aapa, guna nyambalé yéku mawulé vékute yékunmba yatéte rakarka yakapuk yandarénggé, det némaanmba waaruké yambak. Deké yékunmba véte det Néman Du Krai Jisasna

kundiké ma yakwasnyéngunék, yékunmba yaténdarénngé.

Jémbaa yakwa du dakwa, jémbaa kwayékwa duwale, anga ma yangunék

⁵ Guné nak duna jémbaa yakwa du dakwa, gunat jémbaa kwayékwa duna kundi kurkale ma vékungunék. Vékute deké vékulakate deku yé ma kavérék. Kraisna kundi yékunmba vékungunéngwa pulak, gunat jémbaa kwayékwa duna kundi yékunmba ma vékungunék.

⁶ Vékute wandakwa pulak apapu apapu ma yangunék. De gunéké mawulé yandarénngé, guna jémbaa véndakwa sapak male wandakwa pulak yaké yambak. Guna jémbaa vékapuk yandakwa sapak, guna jémbaa véndakwa sapak waak, wandakwa pulak ma yangunék. Wunga yate guné Kraisna jémbaa yakwa du dakwa téte jémbaa ma yangunék. Yéku mawulé vékute, Got mawulé yandékwa pulak yate, yéku jémbaa male ma yangunék.

⁷ Anga wa vékusékngunéngwa. Guna néma duké male yamba jémbaa yangunéngwe wa. Guné jémbaa yate nana Néman Du Krais Jisaské waak wa jémbaa yangunéngwa. Wunga vékusékte yéku mawulé vékute yéku jémbaa male ma yangunék.

⁸ Ma vékulaka. Nana Néman Du Krais waambule gaaye akwi du dakwa yandarén yéku jémbaa kwayékata-kandékwa. Nak duna kundimba vékute wandakwa pulak jémbaa yakwa du dakwa, deku mawulémba vékulakate mawulé yandakwa jémbaa yakwa du dakwat

waak, yandarén yéku jémbaa kwayékata-kandékwa. Wunga kwayékataké yandékwanngé vékulakate guné yéku jémbaa male ma yangunék.

⁹ Du dakwat jémbaa kwayékwa du, guna jémbaa yakwa du dakwa gunéké mawulé yaké yandakwa pulak, guné deké mawulé ma yangunék. Ma vékulaka. Guna Néman Du wan deku Néman Du waak wa. Dé déku gaayémbe rate naku-rakmawulé yandékwa, akwi du dakwaké. Dé Néman Du rate akwi du dakwaké vékulakate deké yékunmba véndékwa. Wunga véndékwanngé vékulakate, guné guna jémbaa yakwa du dakwaké yékunmba véréte det yakélak kundi ma wangu-nék. Wunga yangunu katik wup yaké daré.

Krais Jisasna jémbaamba yaalan du dakwa waariyakwa du dakwa pulak wa téndakwa

¹⁰ Ani kundi anga wasékéyak-ngawutékwa. Ma véku. Nana Néman Du Krais Jisas apa tapa yate nanat mayé apa tiyaandékwa. Guné dale naku-rakmawulé yate démba mayé apa kéraae guna mawulémba apa yate ma yékunmba yaténgunék.

¹¹ Got nanat késpulak nakpulak mayé apa tiyaandékwa. Wani mayé apa wan waariyanangwa musé pulak wa. Nané Satanale waariyananénngé wani mayé apa tiyaandékwa. Guné wani mayé apa akwi ma kéraa, Satan gunat paapu yate gunat témbérkapuk yandénngé.

¹² Maamale wa waariyanangwa. Wani maama wan ani képmaamba tékwa du yamba wa. Wani maama wan Satanna du dakwa wa. Anjorémbe tékwa akwi kutakwale wa waariyanangwa. Kapérandi musé yakwa néma du dakwa, maaka

musé, ani kępmaamba téte ganngumba apa yakwa musé, wan dele wa waariyangwa.

13 Wunga waariyate guné Got kwayéndéka waariyangunéngwa musé akwi ma kéraangunék. Kéraae, guna maama gunat viyaaké yaandaru, apa ye téte ma waariyangunék. Waariyangunu gunat katik yaavan kurké daré. Yandaru apa yate yékunmba tékangunéngwa.

14 Guné Satanale waariyaké yate Got kwayéndéka waariyangunéngwa musé akwi kéraae apa yate ma téngunék. Waariyakwa du waariyaké apa baangwi baatngimba gindakwa. Gotna kundi wan wani baangwi pulak wa. Guné wani yéku kundi kéraangunu guna mawulémba wa tékandékwa.

Waariyakwa du waariyaké yate kapamba yandaren siot saawundakwa, maama viyaandaru deku vi deku maatumba wulaakapuk yandénggé. Yéku musé yangunéngwa yapaté wan wani siot pulak wa. Guné yéku mawulé vékute yéku musé male ma yangunék.

15 Anga wa vékuséngunéngwa. Krais Jisas nanat yékun yate nanéké kiyaandéka wa bulaa Got nanat yamba rakarka yandékwe wa. Yandéka nané Gorale nakurakmawulé yate yékunmba ténangwa. Wunga ténangwanngé nak du dakwat wani yéku kundi ma wangunék. Waariyakwa du maanmba su saawuwe yékunmba téndakwa pulak, guné nak du dakwat wani yéku kundi wate apa yate yékunmba ma tépékaangunék.

16 Waariyakwa du waariyaké yate waakét kutndakwa, maama viyaandaru deku vi deku

sépémba wulaakapuk yandénngé. Kraís Jisaské yékunmba vékulakangunéngwa mawulé wan guna waakét pulak wa. Satan guna mawulé yaavan kurké gunat viyaakandékwa. Yate gunat késpulak nakpulak kapérandi mawulé kwayékandékwa. Kwayéte vésék gwalpék kéraae gunat viyaandékwa pulak yakandékwa. Wani vésék yaa pulak yaandékwa. Satan gunat kwayéké yandékwa kapérandi mawulé yaa yaanngwa vésék yakwa pulak guna mawulé yaavan kurkapuk yandénngé, guné Kraís Jisaské yékunmba ma vékulakangunék.

¹⁷ Waariyakwa du waariyaké yate kapamba yandarén hat saapndakwa, maama deku maakamba viyaakapuk yandénngé. Anga wa vékuséknngunéngwa. Talimba Got Satanna taambamba guné kéraandén, guné dale apapu apapu yékunmba tépékaa-ngunénngé. Got yan jémbaa wan kapamba yandarén hat pulak wa. Guné Got yan jémbaaké vékulakate apa ye yékunmba ma tépékaangunék.

Waariyakwa du waariyaké yate kulaa kutndakwa, maamat viyaaké. Gotna Yaamambi gunat Gotna kundiké yakwasnyéndékwa. Gotna kundi wan waariyandakwa kulaa pulak wa. Guné déku kundi yékunmba vékute apa yate téngunu Satan gunat katik yaavan kurké dé.

¹⁸ Guné wunga yékunmba tépékaaké mawulé yate apapu apapu Gorale kundi ma bulngunék. Bulte dat ma waatakungunu, gunat yékun yandénngé. Gotna Yaamambi guna mawulémba wulaae randu apapu apapu Gorale kundi ma

bulngunék. Gaan nyaa yéku mawulé vékute Gorale kundi ma bulngunék. Dale kundi bulmuké sépu yaké yambak. Dé déku akwi du dakwat yékun yandénngé, dat ma waataku-pékaréngunu.

¹⁹ Dé wunat waak yékun yandénngé, dat ma waataku-pékangunék. Guné Gorét anga waatakungunénngé mawulé yawutékwa. Got wunat yékun yate yéku mawulé tiyaandu wuné wup yakapuk apa yate, nak du dakwat Got talimba paakwan kundi kwayékawutékwa. Kwayéwutu de waak wani yéku kundi vékukandakwa, Krai Jisaské.

²⁰ Krai Jisas déku kapmang wa wunat wandén, déku kundi kwayéwuténgé. Kwayéwutéka déku maama kalik yate wunat kalapusmba kusolatakandaka kalapusmba kwaawutékwa. Kwaate wup yakapuk apa yate déku kundi det yékunmba wawuténgé, Gorét ma waataku-pékangunék.

Got det yékun yandénngé Pol dat waatakundékwa

²¹⁻²² Néma mawulé yanangwa du Tikikusét wawuténgé, gunéké yéndénngé. Dé nanale téte nana Néman Du Jisas Kraisna jémbaa yékunmba yakwa du dat wawuténgé, gunéké yéndénngé. Ye yawutékwa jémbaaké, yatéwutékwanngé waak, gunat wakandékwa. Wandu yatéwangwanngé vékusék-ngangunéngwa. Yangunu guna mawulé yékun yakandékwa. Dé wunga yandénngé wa dat wawuténgé.

²³ Néman Du Jisas Krai guné déku jémbaamba yaalan du dakwat yéku mawulé kwayéte nana aapa Got gunéké yéku mawulé kwayékandékwa.

Kwayéndu guné Gorké yékunmba vékulaka-pékatéte guna du dakwale yékunmba téte deké néma mawulé yakangunéngwa. Gorét wunga waatakuwutékwa.

²⁴ Nana Néman Du Jisas Kraiské néma mawulé yapékakwa akwi du dakwaké Got sémbéraa yate det yékun yakandékwa. Wunga yandénngé dat waatakuwutékwa.

Wani kundi a wasékéyakwutékwa. Yaak.

Gotna Kundi
The New Testament in the Wosara-Kamu Dialect of
the Ambulas Language of Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Ambulas (Wosera) long
Niugini

copyright © 1996 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ambulas (Wosera) (Wosera-Kamu dialect of Ambulas)

Dialect: Wosera-Kamu

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2013-01-07

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

642fc614-c768-54bd-ae38-31184977f6f6